

(2 ½ hours)

Total marks: 75

- N. B. (1) All questions are compulsory
(2) Figures to the right indicate full marks.

- 1) A. Explain the following concepts: (any five) (15)
1. Legal Rights
  2. Religious Minority
  3. Amendment
  4. Disaster Preparedness
  5. Age of Reason
  6. Theoretical knowledge
  7. Soft skills
  8. Team building

OR

B Write a comprehensive note on the Foundation Course (Semester III) project submitted by you.

- 2) A. Discuss the important constitutional and legal provisions for women in India. (15)

OR

B. Population ageing will emerge as major social challenge in the future; and vast resources will be required towards the support, service, care and treatment of the elderly persons. In view of this, comment on the current programmes and policies for the elderly in India.

- A. Comment on the types of disasters. Discuss the social and economic impact of disasters. (15)

OR

B. Discuss the various Human Rights issues in addressing disasters. Give relevant examples.

- 3) A. 'Science is a knowledge of natural regularities, explained by rational causes'. Explain the principles and characteristic of Science. (15)

OR

B. Discuss the positive and negative impact of technology on human life.

- 5) A. Comment on the purpose and types of formal and informal communication. (15)

OR

B. Comment on the various styles and characteristics of effective leadership.

(मराठी रुपांतर)

वेळ २ तास ३० मिनिटे

एकूण गुण ७५

सूचना: १. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

२. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवतात.

१. अ. खालील संज्ञा स्पष्ट करा (कोणत्याही पाच) :

(१५)

१. वैधानिक हक्क
२. धार्मिक अल्पसंख्यांक
३. घटना दुरुस्ती
४. आपत्तीला तोंड द्यायची तयारी
५. तार्किकतेचा काळ (युरोपातील)
६. तात्विक ज्ञान
७. सॉफ्ट स्किल्स
८. संघ बांधणी

किंवा

१. ब. पायाभूत अभ्यासक्रम (सत्र ३) साठी तुम्ही सादर केलेल्या प्रकल्पावर सविस्तर टीप लिहा.

२. अ. भारतातील महिलांसाठी असलेल्या घटनात्मक आणि वैधानिक तरतुदींची चर्चा करा. (१५)

किंवा

२. ब. लोकसंख्येत वृद्धांचे प्रमाण वाढत जाणे हि एक मोठी सामाजिक समस्या बनणार आहे आणि वृद्धांची सेवा, काळजी, उपचार यांवर बऱ्याच मोठ्या प्रमाणावर संसाधने लागणार आहेत. या पार्श्वभूमीवर भारतात वृद्धांसाठी सध्या असलेल्या योजना आणि कार्यक्रम यांवर टिप्पणी करा.

३. अ. आपत्तींच्या प्रकारांची चर्चा करा. आपत्तींच्या सामाजिक आणि आर्थिक परिणामांची चर्चा करा. (१५)

किंवा

३. ब. आपत्तींना तोंड देताना उद्धवणाऱ्या मानवी हक्कांच्या विविध प्रश्नांची चर्चा करा.
योग्य उदाहरणे द्या. (१५)

४. अ. 'विज्ञान हे निसर्गाच्या नियमिततांचे तार्किक करणे देऊन मिळवलेले ज्ञान आहे.'
विज्ञानाची तत्त्वे आणि वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा. (१५)

किंवा

४. ब. तंत्रज्ञानाच्या मानवी जीवनावर होणाऱ्या सकारात्मक आणि नकारात्मक परिणामांची चर्चा करा.

५. अ. संसूचानाच्या औपचारिक आणि अनौपचारिक प्रकारांवर तसेच उद्देशांवर टिप्पणी करा. (१५)

किंवा

५. ब. प्रभावी नेतृत्वाच्या विविध शैली आणि वैशिष्ट्यांवर टिप्पणी करा.